

Zlatko Dukić, književnik i novinar

Riječ na otvaranju

Međunarodne kružne izložbe fotografija BH CIRCUIT (Srbija, Crna Gora, BiH) (Galerija Foto-kino kluba Tuzla, u četvrtak, 17. 3. 2016. u 19 sati)

Samo tri sedmice nakon prošlog, evo nas pred još jednim i sa još jednim izdanjem Međunarodne kružbe izložbe fotografija, ovog puta nazvane BH circuit. Kruženje se, dakle, nastavlja, a to znači da se – sa istom vrstom efekta i zadovoljstva – nastavlja naš doživljaj ovog internacionalnog festivala fotografske umjetnosti.

Rekao sam prošli put, ali moram ponoviti: uporni i vrijedni Foto-kino klub Tuzla je na najboljem putu da nas, stvarno, razmazi i pretvori u strpljive čekače uvijek neke nove manifestacije susreta sa dostignućima umjetničke fotografije u globalnim razmjerama. Uvjeren sam da Klub zna šta to znači i kakav uspjeh postižu, kao što sam siguran i u to da znaju šta bi moglo značiti to što nas naviknu na nešto nesvakidašnje lijepo i vrijedno, pa da onda naprasno tu aktivnost prekinu.

Naravno, ovo može biti shvaćeno i kao dosjetka. No, ipak sam bliži stavu da se na cijelu priču mora gledati kao na rijetko vrijedan poklon, koji je zapao ljubiteljima ove vrste umjetnosti u našem gradu. Nezavisno do toga koliko nas ima, koliko nas se i večeras ovdje okupilo, u prvi plan bih ipak istakao to da ovih 40 i nešto fotografija autora iz oko 50 zemalja, nastalih kao odabir žirija između čak 3.600 radova, pristiglih od 342 autora sa pet kontinenata – moramo gledati kao na veliki otvoreni prozor u ono što trenutno čini domete umjetničke fotografije u svijetu.

Već nakon letimičnog pogleda na ove radove, u oči mora pasti to da se radi o nekim bitnim inovacijama, s jedne, ali i o potvrdi nekih starih, dokazanih pravila umjetničke fotografije, s druge strane.

Inovacije bi se mogle smjestiti u okvir utiska o tome da autori ne miruju, kada se radi o traženju novih i atraktivnih motiva, na kojima će pokazati vještinu u katkad fascinantnoj kombinaciji forme, sjenke, zaleđenog pokreta i kompozicijske originalnosti.

U vezi s potvrdom dokazanih pravila, u prvi plan bih istakao odnos crno-bijele i kolor-fotografije. Još jednom je uvjerljivo iskazano, i ovog puta, da crno-bijela fotografija suvereno dominira u umjetničkom portretu, u odabiru motiva ljudskog lica i harmoniji dijelova, koje autori nude kao doživljaj cjeline. Kod portreta je to najvidljivije, a još efektnije se potvrđuje kad bismo, recimo, neki od portreta i večeras izloženih – zamislili u kolor-rješenju. Već od prve bismo vidjeli da time umanjujemo, ako ne i oskrnavljujemo umjetničku dimenziju i vrijednost rada.

Ovaj stav se lako da provjeriti na odnosu portreta, koje večeras gledamo, s jedne, i motiva prirode, pogotovo širokog plana, s druge strane. Mislim da je to najbolje ilustrovati radovima autora iz Kine – i onih na pozivnici za večerašnju izložbu i, posebno, radom kineskog umjetnika, koji je objektivnom ulovio osvit dana i ovjekovječio igru sjenki, sun-

ca, forme...

Ovo sam posebno istakao zato što želim da vas podsjetim na ono što ljubitelji umjetničke fotografije odavno znaju, nije to za njih nikakva tajna. Ali, svejedno, rado se toga sjetimo, kad smo u prilici kao što je večerašnja: umjetnička fotografija nije ni slučajnost, ni puka forma; ona je je izraz urođenog talenta, senzibiliteta autora i osjećaja za vrijeme i prostor.

Najkraće rečeno: i večeras vidimo da je umjetnička fotografija proizvod koji prvo nastane u glavi autora, smišljena je u njegovom umu, često i u srcu, pa tek onda bude materijalizovana uz korištenje tehničkog pomagala, zvanog kamera. Dakle, kao i svaka druga vrsta umjetnosti – upečatljiva, autentična i neponovljiva – umjetnička fotografija je prvo plod razmišljanja, autorove imaginacije i upotrebe mašte u kreativne svrhe. Tek kad se to tako posloži i pripremi, tek nakon te uvertire u misaonoj sferi, tek tada se formira plan, zamisli projekat i ostvari cilj.

Može se učiniti da ovim nisam rekao ništa novo. Ali, bar sam želio podsjetiti na to da izložbene manifestacije ove vrste, uz to što predstavljaju priliku za uvid u ono što je u svijetu trenutna vrijednost umjetničke fotografije, mogu značiti i jednu vrstu izazova, tačnije – inspiracije i poziva mladim poklonicima ove umjetnosti i svima koji imaju poriv da se tu okušaju. Stariji i iskusniji umjetnički fotografi, kakve ima Foto-kino klub Tuzla, ovakve prilike koriste, vjerujem, za to da uporede svoje viđenje i svoj doživljaj s onim što je motivacija i kreativni angažman širom svijeta.

A to je već vrijednost više i razlog za to da – ponoviću – ovakve izložbe ne samo i sutra budu poklon i privilegija Tuzle, zajedno sa putovanjem izložbe u Srbiju i Crnu Goru, već i da se shvate kao poziv u nešto što će uskoro biti neki novi kružni izložbeni tok našeg domaćeg stvaralaštva, kojim ćemo se moći predstaviti i pohvaliti svijetu – onako kao to on čini prema nama.

Što posebno vrijednim i dragim čini moje zadovoljstvo prilikom da ovu izložbu i ovaj doživljaj – proglasim otvorenim.